

Wstęp

„Najpoważniejszą chorobą w życiu jest brak miłości”.
Papież Franciszek, Anioł Pański, Watykan, 27 czerwca 2021 r.

Émile Durkheim w swoim dziele *Le Suicide. Étude de Sociologie* wyszedł z propozycją traktowania dynamiki samobójstw jako wskaźnika kondycji danego społeczeństwa. Zgodnie z tą koncepcją w społeczeństwach, w których liczba samobójstw jest znaczna, istnieje słaba integracja jednostek ze społeczeństwem i odwrotnie. Samobójstwo jest więc postrzegane jako ucieczka człowieka ze społeczeństwa, które nie udzieliło mu należytej pomocy i wsparcia¹. Te eskapistyczne inklinacje mające swój wyraz w aktach samobójczych powinny przerażać i wywoływać szczególną troskę u ludzi składających się na społeczeństwo. Wydaje się więc szczególnie ważne podkreślenie wagi omawianego zjawiska, jego wielorakich konsekwencji społecznych. Każde bowiem samobójstwo wywołuje w strukturze społecznej lukę trudną do wypełnienia. Pojawiają się zatem różnorodne konsekwencje samobójstwa: społeczne, psychologiczne, ekonomiczne oraz duchowe.

W swojej encyklice *Amoris laetitia* papież Franciszek pokazał, że Kościół może wskazywać drogę i pomagać osobom zagubionym, a więc także tym rozważającym popełnienie samobójstwa. Papież zauważył, że magisterium Kościoła jest dla sumienia wierzącego „jak światło latarni morskiej czy też pochodnia wzniesiona pośród ludzi, by oświecić tych, którzy stracili kurs czy są w samym środku burzy”.

Wychodząc naprzeciw problematyce samobójstw, autorzy postanowili wyjaśnić pewne kwestie dotyczące analizowanego fenomenu społecznego.

Książka została podzielona na dziesięć rozdziałów. W pierwszym rozdziale opisano zjawisko samobójstw w Polsce i na świecie, konsekwencje społeczne zjawiska oraz specyfikę w odniesieniu do konkretnych grup społecznych: młodzieży, seniorów, kobiet; znalazły się także odniesienia do skutków pandemii COVID-19 i przedstawiono najnowsze dane dotyczące samobójstw (dane KG Policji). W następnych dwóch rozdziałach skupiono się na charakterystyce zachowań samobójczych u dzieci i młodzieży, a także u osób starszych.

Kolejny rozdział przedstawia tematykę samobójstw w Biblii. W dalszych rozdziałach niniejszej książki skupiono się na ukazaniu podejścia Kościoła Rzymskokatolickiego do zjawiska samobójstwa i do samobójców w historii; poruszono temat

¹ Durkheim É.: Samobójstwo, przekł. K. Wakar, Oficyna Naukowa, Warszawa 2006.

samobójstwa i samobójców we współczesnej wykładni Kościoła Rzymskokatolickiego; opisano też współczesną praktykę duszpasterską wobec samobójców i ich rodzin.

Kolejne rozdziały podnoszą ważną kwestię aktywizacji osób duchownych w profilaktykę samobójstw, omawiają *Poradnik dla księży o zapobieganiu zachowaniom samobójczym*. Ostatni rozdział zaś przedstawia rozwijającą się koncepcję wolontariatu Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego „Pomoc osobom w kryzysie samobójczym”, która związana jest z działalnością księży z Caritas oraz z wolontariuszami.

Społeczna doniosłość problemu nie ulega wątpliwości. Wszak zaangażowanie w profilaktykę samobójstw osób duchownych i świeckich z Kościoła Rzymskokatolickiego niesie nadzieję na uratowanie wielu istnień ludzkich.